

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 6. évfolyamosok számára

2013. január 18. 14:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

1.	<p>Egészítsd ki a két szólást a megadott szavak közül a megfelelővel, majd karikázd be a szólás jelentését jelölő betűt!</p> <p>a) Nem teszi ki az (<i>ajtóba, ablakba, utcára, udvarba</i>)</p> <p>A) Nem osztja meg a pénzét senkivel sem. B) Barátjának tart valakit. C) Nem dicsekszik el vele. D) Nem hagyja kihűlni a forró ételt, hanem azonnal megeszi.</p> <p>b) Kereket (<i>hajít, kap, old, megköt</i>)</p> <p>A) Könnyen végzi a nehéz fizikai munkát is. B) Megfejt a nehéz feladatot. C) Hirtelen elmegy; megszökik. D) Sokat és gyorsan beszél.</p>	<table border="1"> <tr> <td>a</td> <td></td> </tr> <tr> <td>b</td> <td></td> </tr> </table>	a		b	
a						
b						
2.	<p>a) Az alábbi szavak közül karikázd be annak a betűjelét, amelyiknek a jelentése alapvetően eltér a többiétől!</p> <p>A) dalol B) nótázik C) énekel D) kurjongat E) kornyikál</p> <p>b) Az alábbiakban három szó jelentéseit olvashatod. Mind a három szó ugyanazzal a két betűvel kezdődik. Zárójelben láthatod azt is, hogy a keresett szó hány betűből áll. Írd le a három szót!</p> <p>1. (6) = lovagi torna; (fegyveres) küzdelem, harc</p> <p>2. (5) = jókedvű, derűs hangulatú</p> <p>3. (5) = alacsony, szegényes lakóház; kunyhó, vityilló</p>	<table border="1"> <tr> <td>a</td> <td></td> </tr> <tr> <td>b</td> <td></td> </tr> </table>	a		b	
a						
b						

3. Egészítsd ki a szöveget a zárójelben található lehetőségek közül a legmegfelelőbbel! A helyes választ írd a megadott szám mellé!

Ókori történet

Egyszer Milón, a fiatal (1. *fegyverkovács, birkózó, költő, lovász*) fogadást kötött a nézelődő emberekkel. Egy nagy (2. *követ, lovat, pajzsot, bikát*) bekent olajjal, ügyesen felállt rá, és azt állította, hogy senki sem tudja őt arról letaszítani. Az emberek nem hitték el, hogy a csúszós (3. *háztetőről, jégtömből, szikladarabról, hídról*) nem fog leesni az ifjú sportoló. Milón (4. *elveszítette, felrúgta, megnyerte, feladta*) a fogadást. Szilárdan állt a lábán, és csak nevetett azokon, akik megpróbálták őt lelökni.

1.

2.

3.

4.

4. Az alábbi szövegben öt szó vagy kifejezés helyesírása hibás. Írd a pontsorokra az öt hibás helyesírású szó hibátlan alakját! Az öt helyes megoldás mindegyike öt külön pontsorra kerüljön!

Idegen tollakkal ékeskedik

Az ókori mesék egyike a hiú hollóról szól, aki megútálja fekete tollait. Pávatollakkal díszíti fel magát, és a pompázatos madarak közt akar élni. Ezek azonban hamar rájönnek a csalásra, és leszaggatják róla az idegen tollakat. A holló visszaszeretne térni saját társaihoz, de ők is kiközösítik a dicsvágyó madarat.

Meg is érdemli a büntetést az, aki más kincseit, javait, ötleteit eltulajdonítja, és azokat sajátjának szeretné feltüntetni.

(Híves Márta Fején találta a szöveget című könyve alapján)

.....

.....

.....

5. Válaszolj a kérdésekre az alábbi Kányádi Sándor-versrészlet alapján!

a	
b	
c	

Lefonnyadt rég az _____,
 deres a medve lábnyoma.
 Lecsupaszult a málnavész.
 Minden _____ a földre néz.
 Hályogos szemmel pillogat
 olykor néhányat még a nap.
 Se cirpelés, se csipogás,
 hallgat minden kis muzsikás.
 Csak a szél, csak a szél,
 egyedül ő zenél.

a) A sorok **rímelését** figyelembe véve állapítsd meg, hogy melyik szóval egészíthető ki az első sor! Karikázd be a megfelelő szó betűjelét!

- A) eperszár
- B) áfonya
- C) estike
- D) aranyág

b) A vers **ritmusát** figyelembe véve állapítsd meg, hogy melyik szóval egészíthető ki a negyedik sor! Karikázd be a megfelelő szó betűjelét!

- A) rózsabokor
- B) virágszál
- C) toboz
- D) szem

c) Karikázd be a vers címét jelölő betűt!

- A) Erdei tücsökszó
- B) Novemberi szél
- C) Medvetánc a hóban
- D) Májusi szélvihar

6. Oldd meg a versrészlethez kapcsolódó nyelvtani feladatokat!

Sáncban a hóvíz
könnyű hajót visz,
füstöl a fényben a barna tető.
Messze határba
indul az árva,
lengé madárka: billegető.

(Áprily Lajos: Tavaszodik)

a	
b	
c	
d	
e	

a) Írj ki a versből egy vegyes hangrendű igét!

.....

b) A szavak szerkezetét tekintve a **hajót** szóhoz melyik „nyelvtani képlet” párosítható?
Karikázd be a helyes „nyelvtani képlethez” tartozó betűjelet!

hajót

- A) szótő + rag + képző
- B) szótő + képző + jel
- C) szótő + képző + rag
- D) szótő + jel
- E) szótő + rag

c) Melyik szóban figyelhető meg írásban jelölt teljes hasonulás? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A) füstöljön
- B) füstje
- C) füsttel
- D) füsttől

d) A minta alapján válaszd el az alábbi két szót! A megoldást írd a pontsorra!

magyar: ma-gyar

sáncot:

vízért:

8. Válaszolj a kérdésekre a szöveg alapján!

a	
b	
c	

Hiúzok a magyar erdőkben

Az eurázsiai hiúznak több alfaja is van, ezek közül a Kárpát-medencében a kárpáti hiúz él.

Csehországban, Szlovákiában még viszonylag sok hiúz talál otthonra. Valaha hazánkban is nagyobb számban éltek hiúzok. Mátyás király idejében például még összefüggő erdők borították hegységeinket, és ezekben szép számmal éltek ezek a ragadozók. Ám a 20. századra nem sok maradt belőlük. Az erdők megfogyatkoztak, a hiúzok vadászata törvényes volt, és sok állat lelte halálát a csapdákból is. Hatvan évvel ezelőtt a hiúzok végleg eltűntek a magyarországi erdőkből. Mintegy harminc éve azonban újra hiúznyomokra bukkantak a szakemberek, méghozzá a Visegrádhoz közeli erdőben, és találtak egy hiúz által elejtett őzet is! Azóta évről évre találnak hiúzlábnymokat. A Börzsönyben és a Zemplénben sikerült lefényképezni magát az állatot, de járnak hiúzok a Mátrában, a Bükkben és az Aggteleki-karszton is. „Nem betelepített állatok, a szlovákiai erdőkből érkeznek, ide-oda mozognak a határon. Sokszor az időjárás múlik, megtaláljuk-e a nyomaikat. Ezek az állatok rejtett életmódot folytatnak, havas időben szembeötlő a hiúznyom, de tavasztól őszig ez nem tűnik fel. Az Aggteleki Nemzeti Park területén 15–20 egyed élhet. Sajnos egyelőre nem tudjuk nyomon követni ezeket az állatokat. Nem tudjuk például, ha szaporodnak, mi történik a kölykeikkel, új területet keresnek-e maguknak, esetleg elpusztulnak” – mondta Szabó Ádám, az Aggteleki Nemzeti Park munkatársa.

A hiúz védett állat, eszmei értéke félmillió forint, de az orvvadászat így is fenyegeti.

(a National Geographic Kids cikke alapján)

a) Hogyan kerültek vissza a hiúzok Magyarországra mintegy harminc évvel ezelőtt? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A)** Magyarországi állatkertekből engedtek szabadon néhány példányt.
- B)** Csehországból telepítették be őket.
- C)** A szlovák erdőkből szabadon jöttek át.
- D)** Szlovákiából telepítették be őket.
- E)** Mivel Európából eltűntek, Ázsiából hoztak be példányokat.

b) Igaz vagy hamis az állítás? Írd az *igaz* vagy a *hamis* szót az állítás elé!

..... A cikkben Szabó Ákos, a Bükk Nemzeti Park munkatársa nyilatkozott.

..... Már Mátyás király korában is csak elvétve lehetett hiúzokat látni.

..... A hiúzt még napjainkban is fenyegetik az orvvadászok.

c) Melyik évszakban a legfeltűnőbbek a hiúzok nyomai? Karikázd be a legvalószínűbb válasz betűjelét!

A) Nyáron.

B) Ősszel.

C) Télen.

D) Tavasszal.

9. Egészítsd ki Ágai Ágnes *Kamaszságok* című versét a megadott szavakkal! Egy vonalra csak egy szót írhatasz. Ügyelj a pontos másolásra és az írásjelekre!

a	
b	
c	

..... a

..... Anya

..... babusgasson.

De ő

.....

azt

és

higgyen,

hogy

hómérőt,

kérdezte:

lázasanak

matekdolgozat?

Megdörzsöltem

